

ΗΠΑΤΙΚΑ ΑΠΟΣΤΗΜΑΤΑ: ΣΠΑΝΙΑ ΕΠΙΠΛΟΚΗ ΣΥΣΤΡΟΦΗΣ ΣΙΓΜΟΕΙΔΟΥΣ

Πέτρος Τόλιας, Μαργαρίτα Καραγεώργου, Σύλβια Μπάτσου, Μαρία Ισχυνοπούλου, Μιχάλης Σταυρόπουλος, Άγγελος Δαλακούρας, Χαρίκλεια Γκιουλέκα, Μαρία Γρηγοράκη, Εμμανουήλ Τσανικλίδης, Πέτρος Γρηγορόπουλος, PhD, Διευθυντής Α΄ Χειρουργικής Κλινικής
Α΄ Χειρουργική Κλινική, Γ.Ο.Ν.Κ. «Οι Άγιοι Ανάργυροι»

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το ηπατικό απόστημα είναι μια σπάνια αλλά αναγνωρισμένη επιπλοκή παθήσεων του σιγμοειδούς, συνήθως διαμεσολαβείται από ισχαιμικές ή νεκρωτικές αλλοιώσεις στο κόλον. Η συστροφή του σιγμοειδούς προκαλεί στροφή του σιγμοειδούς κόλου και περιέλιξη των αγγείων αυτού, οδηγώντας σε απόφραξη, αυξημένη ενδοαυλική πίεση και διαταραχή της αιμάτωσης, κάτι που μπορεί να προκαλέσει ισχαιμία, νέκρωση και εξέλκωση του βλεννογόνου του προσβεβλημένου εντερικού τμήματος. Εάν παραβιαστεί ο φραγμός του βλεννογόνου, βακτήρια από το κόλον μπορούν να μεταναστεύσουν στο πυλαίο φλεβικό σύστημα.

Παρουσιάζεται ασθενής 75 ετών προσήλθε στα ΤΕΠ με εικόνα συστροφής σιγμοειδούς, η οποία ανέπτυξε την δέκατη πέμπτη μετεγχειρητική ημέρα ηπατικά αποστήματα χωρίς έτερη αιτιολογία.

Η ασθενής υπεβλήθη σε επείγουσα λαπαροτομία και ανάταξη συστροφής σιγμοειδούς διεγχειρητικά αναγνωρίστηκε η βιωσιμότητα του εντέρου. Η ασθενής ανένηψε ομαλώς. Την έβδομη μετεγχειρητική η ασθενής εμφάνισε μείωση επιπέδου συνείδησης λόγω αγγειακού συμβάματος. Νοσηλεύτηκε στη ΜΕΘ όπου την δέκατη πέμπτη μετεγχειρητική ημέρα εμφάνισε εμπύρετο και από τον απεικονιστικό έλεγχο ανεδείχθησαν ηπατικά αποστήματα και χωρίς σημεία ισχαιμίας ή έτερης παθολογίας από το σιγμοειδές.

Η ανάπτυξη ηπατικού αποστήματος μετά από συστροφή του σιγμοειδούς συνήθως συμβαίνει όταν βακτηριακή μετατόπιση από το ισχαιμικό ή νεκρωτικό σιγμοειδές κόλον εισέρχεται στην πυλαία κυκλοφορία και εποικίζει το ηπατικό παρέγχυμα, οδηγώντας στο σχηματισμό αποστήματος. Αυτός ο μηχανισμός είναι ανάλογος με την παθογένεση που παρατηρείται σε πυογόνο ηπατικό απόστημα δευτεροπαθές σε εκκολπωματίτιδα του σιγμοειδούς, όπου ασυμπτωματική διαταραχή του βλεννογόνου επιτρέπει στα εντερικά βακτήρια να φτάσουν στο ήπαρ μέσω της πυλαίας φλέβας. Ο κίνδυνος είναι αυξημένος σε περιπτώσεις με γαγγραινώδες έντερο, διάτρηση ή σοβαρή ισχαιμική κολίτιδα, καθώς αυτές οι καταστάσεις διευκολύνουν τη διείσδυση βακτηρίων στην κυκλοφορία του αίματος. Τα ηπατικά αποστήματα έχουν συντηρητική αντιμετώπιση με ενδοφλέβια αντιβίωση.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Α΄ Χειρουργική Κλινική, Γ.Ο.Ν.Κ. «Οι Άγιοι Ανάργυροι»
+302103501702
ax.gonk@gmail.com
<https://gonkhosp.gr/>

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το ηπατικό απόστημα είναι μια σπάνια αλλά αναγνωρισμένη επιπλοκή παθήσεων του σιγμοειδούς, συνήθως διαμεσολαβείται από ισχαιμικές ή νεκρωτικές αλλοιώσεις στο κόλον. Η συστροφή του σιγμοειδούς προκαλεί στροφή του σιγμοειδούς κόλου και περιέλιξη των αγγείων αυτού, οδηγώντας σε απόφραξη, αυξημένη ενδοαυλική πίεση και διαταραχή της αιμάτωσης, κάτι που μπορεί να προκαλέσει ισχαιμία, νέκρωση και εξέλκωση του βλεννογόνου του προσβεβλημένου εντερικού τμήματος. Εάν παραβιαστεί ο φραγμός του βλεννογόνου, βακτήρια από το κόλον μπορούν να μεταναστεύσουν στο πυλαίο φλεβικό σύστημα.

Εικόνες 1, 2 : Αξονική άνω κάτω κοιλίας με ανάδειξη συστροφής σιγμοειδούς.

ΣΚΟΠΟΣ

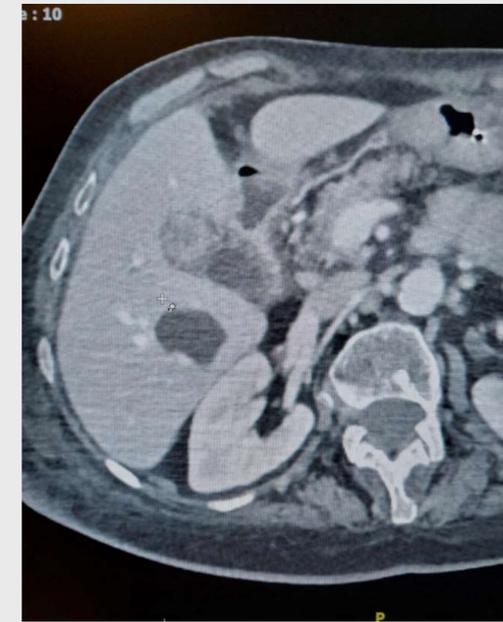
Παρουσιάζεται ασθενής 75 ετών προσήλθε στα ΤΕΠ με εικόνα συστροφής σιγμοειδούς, η οποία ανέπτυξε την δέκατη πέμπτη μετεγχειρητική ημέρα ηπατικά αποστήματα χωρίς έτερη αιτιολογία.

Εικόνα 3: Διεγχειρητικά συστροφή σιγμοειδούς

ΥΛΙΚΟ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΣ

Η ασθενής υπεβλήθη σε επείγουσα λαπαροτομία και ανάταξη συστροφής σιγμοειδούς διεγχειρητικά αναγνωρίστηκε η βιωσιμότητα του εντέρου. Η ασθενής ανένηψε ομαλώς. Την έβδομη μετεγχειρητική η ασθενής εμφάνισε μείωση επιπέδου συνείδησης λόγω αγγειακού συμβάματος. Νοσηλεύτηκε στη ΜΕΘ όπου την δέκατη πέμπτη μετεγχειρητική ημέρα εμφάνισε εμπύρετο και από τον απεικονιστικό έλεγχο ανεδείχθησαν ηπατικά αποστήματα και χωρίς σημεία ισχαιμίας ή έτερης παθολογίας από το σιγμοειδές.

Εικόνα 4: Ανάδειξη ηπατικών αποστημάτων σε αξονική άνω κάτω κοιλίας

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η ανάπτυξη ηπατικού αποστήματος μετά από συστροφή του σιγμοειδούς συνήθως συμβαίνει όταν βακτηριακή μετατόπιση από το ισχαιμικό ή νεκρωτικό σιγμοειδές κόλον εισέρχεται στην πυλαία κυκλοφορία και εποικίζει το ηπατικό παρέγχυμα, οδηγώντας στο σχηματισμό αποστήματος. Αυτός ο μηχανισμός είναι ανάλογος με την παθογένεση που παρατηρείται σε πυογόνο ηπατικό απόστημα δευτεροπαθές σε εκκολπωματίτιδα του σιγμοειδούς, όπου ασυμπτωματική διαταραχή του βλεννογόνου επιτρέπει στα εντερικά βακτήρια να φτάσουν στο ήπαρ μέσω της πυλαίας φλέβας. Ο κίνδυνος είναι αυξημένος σε περιπτώσεις με γαγγραινώδες έντερο, διάτρηση ή σοβαρή ισχαιμική κολίτιδα, καθώς αυτές οι καταστάσεις διευκολύνουν τη διείσδυση βακτηρίων στην κυκλοφορία του αίματος. Τα ηπατικά αποστήματα έχουν συντηρητική αντιμετώπιση με ενδοφλέβια αντιβίωση.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ischemic Colitis Associated With Sigmoid Volvulus: New Observations. Meyers MA, Ghahremani GG, Govoni AF. AJR. American Journal of Roentgenology. 1977;128(4):591-5. doi:10.2214/ajr.128.4.591.
2. Volvulus of the Sigmoid Colon. Khoury GA, Pickard R, Knight M. The British Journal of Surgery. 1977;64(8):587-9. doi:10.1002/bjs.1800640817.
3. Pyogenic Liver Abscess Secondary to Asymptomatic Sigmoid Diverticulitis. Wallack MK, Brown AS, Austrian R, Fitts WT. Annals of Surgery. 1976;184(2):241-3. doi:10.1097/00000658-197608000-00018.
4. Gastrointestinal Surgical Emergencies Textbook. Ashley E. Aaron, Andrea Amabile, Ciro Andolfi, et al American College of Surgeons (2021)